

SCENARIUSZ EDUKACYJNY nr 10

temat: ETNOBOTANICZNY SPACER W DOLINIE RZEKI-W POSZUKIWANIU INSPIRACJI DO EKO PRODUKTÓW
pora roku: wiosna, jesień
grupa wiekowa: szkoła ponadpodstawowa
czas: 150 min + dojście do doliny rzeki
materiały: kosze wiklinowe/torby papierowe, notatniki, ołówki, gumki, papier techniczny A4
interdyscyplinarność: biologia, geografia, projektowanie/technika/plastyka

INFORMACJE DLA UCZNIA / RODZICA

temat, miejsce i data edukacji w terenie: „Etnobotaniczny spacer w dolinie rzeki – w poszukiwaniu inspiracji do eko produktów”,

cele:

- zapoznanie odbiorców z roślinami użytkowymi, które występują w dolinie dużej rzeki
- wzbudzenie projektowego myślenia
- wzrost zdolności fizycznych: odpowiednie zbieranie gatunków, projektowanie inspirowane naturą
- wzrost kompetencji przekrojowych: praca w grupie, komunikatywność, kreatywność

przygotowanie ucznia: odzież outdoorowa, smartfon/aparat fotograficzny, notatnik, ołówek, drugie śniadanie

ZASADY BEZPIECZEŃSTWA (zaznacza nauczyciel)

czapka

☐

górskie buty

☐

apteczka

☐

kurtka
przeciwdeszczowa

☐

plecak

☐

elementy
odblaskowe

☐

komórka

☐

rękawiczki

☐

woda

☐

krem SPF

☐

lina

☐

czapka

☐

latarka

☐

nie zbierać

☐

ZADANIE WPROWADZAJĄCE

Wprowadzenie (5 min)

Wyjaśnij uczniom, że odwiedzicie wspólnie obszar przyrodniczy, który charakteryzuje się różnorodnymi siedliskami i gatunkami flory i fauny. Wyjaśnij położenie geograficzne terenu, po którym będziecie się poruszać, poinformuj o czasie trwania spaceru badawczego oraz o podstawowych zasadach BHP podczas zajęć outdoorowych.

ZADANIE GŁÓWNE

Praca zespołowa outdoorowa (60 min)

Podziel grupę na 4–5-osobowe zespoły. Powiedz uczniom, że za chwilę wyruszyście na etnobotaniczny spacer, pełen naturalnych inspiracji. Wyjaśnij uczniom, że od teraz będą pracowali i komunikowali się w swoich zespołach. Wyjaśnij, że pierwszy etap spaceru to etap zbieranie inspiracji, a druga część to przejście od inspiracji do zadania projektowego.

Zadaniami uczniów będą:

- prowadzenie obserwacji makroskopowych – obserwowanie okazów roślin w dolinie rzeki oraz ich fotografowanie,
- sporządzenie grupowych notatek na podstawie obserwacji i opowieści nauczyciela lub eksperta – botanika o pochodzeniu i zastosowaniu okazów,
- zbieranie wskazanych gatunków do koszyka – każda grupa do swojego koszyka/torby wybiera własne okazy, które posłużą jako inspiracje do tworzenia projektu produktu.

Podczas spaceru zrób kilka przystanków w ciekawych, pod kątem roślin etnobotanicznych, w punktach – „przystankach badawczych” (w tym, jeśli możliwe, przy tablicach edukacyjnych, ziołoroślach, itp.) omów z młodzieżą następujące zagadnienia:

- zbiór roślin z poszanowaniem zasad etyki zbioru,
- nadrzeczna i wodna roślinność oraz flora,
- przeznaczenie gospodarcze, lecznicze i kulinarne roślin użytkowych,
- główne rodziny botaniczne i przynależność taksonomiczna,
- rys etnograficzny użytkowania dzikich roślin w regionie.

Podczas spaceru staraj się podawać jak najwięcej przykładów możliwości realnego, komercyjnego zastosowania danych gatunków (np. babki lancetowatej, krwawnika pospolitego, wierzby białej, wierzby purpurowej) w perspektywie przeznaczenia ich do produkcji:

- a) eko produktów użyteczności codziennej /wyposażenia wnętrz i przestrzeni zewnętrznych (np. produkty z wikliny: kosze, mała architektura ogrodowa),
- b) eko produktów leczniczych (np. leki na bazie ziół)
- c) eko produktów kulinarnych (np. syropy takie jak „hyćka”, „miód z mniszka lekarskiego”, pesto z dzikich roślin).

Przerwa na herbatę i drugie śniadanie (15 min)

Praca zespołowa indoorowa/outdoorowa (45 min)

Po przerwie, na ostatnim przystanku*, wprowadź uczniów do zadania projektowego i wyjaśnij, na czym polega autorski projekt graficzny eko produktu z roślin użytkowych.

Poproś, aby każdy zespół przedyskutował i zdecydował, które przeznaczenie roślin nadrzecznych jest mu najbliższe. Następnie zespół powinien wspólnie podjąć decyzję o tym, jaki eko produkt stworzy z roślin użytkowych, zaprojektuje i zaprezentuje pozostałym zespołom i nauczycielowi. Jeden projekt musi być poświęcony jednemu z wybranych zastosowań gatunków (np. gospodarcze, lecznicze, kulinarne).

Uczniowie siadają w swoich grupach, dzielą się zadaniami i zaczynają pracę nad projektem, przy użyciu kartek bloku technicznego w formacie A4 i ołówków.

Jako nauczyciel, sprawdź, czy każdy członek zespołu wykonuje własną, ustaloną część pracy grupowej (czy nie pozostaje „bezrobotny”). W razie potrzeby możesz doradzić, że 1–2 uczniów powinno tworzyć ilustrację – prezentację wizualną produktu (z uwzględnieniem opakowania bądź też bez opakowania), pozostali powinni pracować nad nazwą produktu i logo, oraz nad opisem produktu. Ilustracja, logo i opis produktu poszczególnych członków zespołu po złożeniu, mają tworzyć jedną, spójną kompozycję, w postaci wspólnej prezentacji.

Nauczyciel jest recenzentem pomysłu, lecz nie ingeruje w decyzje grupy.

UWAGA: *Ostatnim przystankiem może być spokojne, zadane miejsce lub np. bar/restauracja oferująca napoje/ przekąski z eko produktów. Warto pokazać formę istniejącego realnie biznesu, który wykorzystywała produkt naturalny, np. „hyćkę”, czyli kwiaty czarnego bzu do produkcji własnego eko syropu serwowanego w eleganckiej formie. Można poprosić pracownika lub właściciela miejsca o krótką opowieść dotyczącą pochodzenia zebranych kwiatów czarnego bzu, o tym, skąd taka inspiracja hyćką do zbudowania biznesu lub o tym, jak wiele wartości odżywczych i prozdrowotnych ma hyćka–właściwości, które od wieków wykorzystywane są w celach leczniczych.

PODSUMOWANIE

Podsumowanie grupowe (25 min) / po 5 min na grupę

Każda grupa przedstawia swój projekt w ciągu 5 minut. Po każdej z prezentacji zespołowej inne zespoły mogą zadawać pytania i konstruktywnie komentować pracę innych zespołów.

Na zakończenie nauczyciel dziękuje uczniom za zaangażowanie i pyta o wrażenia grupy. Wrażenia i uwagi zapisuje w notatniku.